

Det Humanistiske Fakultetsbibliotek

Af René Steffensen og Christian Lauersen

September 2008 åbnede Det Humanistiske Fakultetsbibliotek under Det Kongelige Bibliotek (KB) i helt nye rammer på den gamle "Ostegrund". Ud til det centrale universitetstovr på Københavns Universitets Søndre Campus ligger nu en kombineret biblioteks- og magasinbygning. Hermed er også Københavns Universitets Biblioteks- og Informationsservice (KUBIS) ved at finde den fysiske form, som afsluttes i 2009 med flytning af Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek fra Fiolstræde til Gothersgade.

René Steffensen
Biblioteksdirektør
CBS Bibliotek
rs.lib@cbs.dk

Christian Lauersen
Trainee
KUB, KB
cula@kb.dk

600 år tager det at tælle til 3,8 milliarder. Lige så mange år som der har været liv på jorden. Folketingsmedlemmer kan klare sig med kortere horisont, de skal kun tælle til (mindst) 90. Universiteterne skal så i øjeblikket tælle til 8. Men må så slet ikke glemme at tælle tilhørende fakulteter og universitetsskoler med.

I vores egen verden skal man kunne tælle til 8 universitetsbiblioteker og 2 nationalbiblioteker. Og nogen er endda både det ene og det andet. Men man skal også kunne tælle til fakultetsbiblioteker. Ellers går regnestykket slet ikke op.

7 af slagsen har Københavns Universitet. Nogen kan vel recitere listen ud af hovedet, andre skal have lidt hjælp. Men et glemmer man fremover ikke så let: før overset, nu ikke til at overse, KUB Syd er uden vemod flyttet fra de ældre, mørke dele af KUA til anderledes nye, moderne rammer i en selvstændig bygning. Og vil med garanti nu blive kendt som det det er, nemlig "Det Humanistiske Fakultetsbibliotek".

Millionprojekt

Fakultetsbiblioteket er ikke en lille sag. Det er en del af en etapevis løsning, hvor kontorområder og magasin med 45 hyldekilometer stod færdigt til KB allerede i maj 1998.

I 2005 blev så 2. del til 160 mio. kr. bevilget af Folketingets Finansudvalg og her indgår også en udbygning af magasinerne på over 3000 m². Med færdiggørelsen af biblioteket er 70 km bøger således nu gemt væk i bibliotekets indre, der udgøres af 7 lavloftede magasin-etager.

Uden om det tætpakkede magasin er der bygget store publikumsarealer, som er præget af stor åbenhed. I den seneste udvidelse står de offentligt tilgængelige områder derfor naturligt som det mest prægnante. Tre etager, næsten 3600 m² publikumsområde, 75.000 bøger og 480 studiepladser er der blevet plads til. Det er en markant

forbedring for alle Københavns Universitets humaniora-studerende, som har deres daglige gang på Amager.

Skumfiduser

Studiemiljøet er konsekvent prioriteret højere end bøger. Dette har resulteret i, at store dele af humanisternes samling er blevet magasineret for at give plads. Her er kun få åbne hyldemeter. I stedet er der skummøbler, caféområde og ikke mindst studiearbejdspladser, både med arealer til gruppearbejde og arealer med ro til fordybelse.

Biblioteket følger dermed den brugerorienterede diskurs, der har præget universitetsbibliotekernes udvikling i de senere år. Her må bøgerne vige og grundtanken er så, at brugerne i stedet finder materialet i onlinekatalogen og får dem til afhentning dagen efter kl. 14.

Indretningen er lys og venlig. Stilen er holdt minimalistisk og hvid, suppleret med skummøblernes grønne kulører. Det er tydeligt at der er brugt gode materialer i dyr forarbejdning.

Spørgsmålet er selvfølgelig, om studiearbejdspladser og afhentningshylder i sig selv er nok til at legitimere universitetsbiblioteket i fysisk form på den lange bane. Men det er et problem som Det Humanistiske Fakultetsbibliotek i hvert fald ikke står alene med.

Numerus Currens

De bøger, der er blevet tilbage på de åbne hylder, er indlemmet i den fælles KUB-samling. Igen-tiden har KB/KUB arvet og overtaget ikke mindre end fire forskellige bogsamlinger med hver sit opstillingssystem, hvilket sandt at sige ikke har været særligt praktisk for hverken brugere eller bibliotek. Dette afstedkom fornuftigt nok beslutningen om en fælles KUB-samling med ensrettet opstillingssystem.

Da man den 1. januar 2008 åbnede for den nye fælles KUB-samling, blev det derfor samtidigt et goddag til brugen af Numerus Currens som opstillingssystem. Systemet bygger på det kendte princip om at nye bøger opstilles fortløbende efter accessionsdato, og altså ikke får en opstillingssignatur i relation til det emnemæssige slægtskab.

Begrundelsen for beslutningen har flere facetter: for det første er det en økonomisk rationel beslutning, der vil føre til en besparelse for biblioteket i en økonomisk anstrengt situation. Herudover har det spillet ind, at realiseringen af Primo var rykket meget tæt på, og det stod klart, at det var dette søgesystem, der fremover skulle give brugerne adgang til hele KB's palette af videnressourcer.

Opstillingssignaturen er i sin natur simpel og brugervenlig. Årstal for modtagelse af bogen efterfølges af et tal, som angiver hvilket nummer i anskaffelsesrækken, bogen har været, f.eks. "KUB-2008-1105". Hermed er det nemt for brugerne at finde bogen på hylden. Men dette kræver, at de har lokaliseret materialet og dets opstillingssignatur i katalogen først. En åbenlys konsekvens af Numerus Currens er nemlig, at brugerne ikke længere har mulighed for at "græsse" litteratur på hylderne på samme måde, som da materialer var opstillet efter emnemæssig klassifikation.

At det vil indvirke på brugernes biblioteksoplevelse, er der ingen tvivl om. En optimering af biblioteksservicen vil kræve, at brugerne vender sig til ikke at have den fysiske kontakt med bogsamlingen og erstatter den traditionelle inspirationsvandring mellem hylderne med søgninger i Primo. En oplagt løsning i takt med teknologiske fremskridt, men udfordringen for KUBIS er så lige nu, at disse Primo-funktioner ikke er helt på plads.

Bygning

Etageareal – 13.300 m²

Heraf 2. etape 5.586 m²

Publikumsareal

3.588 m²

Ca. 480 studiepladser

Ca. 75.000 bøger på åbne hylder

Magasinareal

8.964 m², heraf 2. etape 3.050 m²

Ca. 72.000 hyldemeter, i 2. etape ca.

28.000 hyldemeter sikrede/klimastyrede

kompaktreoler

Kontorareal

648 m²

Arkitekt

Dissing+Weitling

Kunstnerisk udsmykning

Martin Erik Andersen

Det Humanistiske Fakultetsbibliotek

Njalsgade 112

Indgang fra Karen Blixen Vej

2300 København S

Leder

Hans Kristian Mikkelsen

Fakultetsbibliotekar

Åbningstider

Mandag til torsdag 9 - 19

Fredag 9 - 18

Væsentlig udvidelse af åbningstiderne fra januar 2009

Foto Christian Lauersen

Inventar i publikumsområder

Barstole – Gubi
 Reoler – BCI A/S
 Taskeskabe – Sonesson
 Stumtjenere – Swedese
 Læsesalsborde – PO Inventar
 Undervisningsborde - Simpla HOWE
 Puf-møbler – Quinze & Milan, Belgien
 Studiestole – Vitra (Eames skalstol med hjul)
 Skrankeinventar i Corian – Solrød Møbel & Maskinsnedkeri
 Caféborde og møbler omkring taskeskabe – Solrød Møbel & Maskinsnedkeri

Foto Christian Lauenzen

Studiestimulering

Som forberedelse til byggeriet undersøgte KB i 2006 de studerende ved Københavns Universitets brug af biblioteksrummet og deres visioner for et fremtidigt studiestimulerende bibliotek. Det kom der en rapport¹ ud af, udarbejdet af Learning Lab Denmark.

Undersøgelsen af de studerendes ønsker viste, at der er meget varierende behov. Og at det derfor kræver både viden om og eksperimenter med det immaterielle miljø for at lykkes. Det er samti-

dig ikke på forhånd muligt at designe optimale miljøer. Rapporten fastslår derfor, at det skal ske i iterative processer, som løbende undersøger resultaterne af ændret indretning. Fordi brugerne ikke på forhånd kan forestille sig, hvad de vil foretrække i forbindelse med en biblioteksindretning, som de ikke har erfaring med. Det er tvivlsomt om Det Humanistiske Fakultetsbibliotek er tænkt så fleksibelt, altså at indretningen nu løbende skal kunne raffineres og forbedres. Samt følge med skiftende behov over tid. Men erfaringerne fra biblioteket kan ganske givet bruges, når Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek forbereder sine nye rammer i Gothersgade.

Til gengæld er det sikkert, at fakultetsbiblioteket har fulgt flere af rapportens andre råd. Brugerne er f.eks. meget delt i ønsket om behovet for fuldstændig ro og det modsatte, altså en accept af et lidt højere lydniveau. Det har Det Humanistiske Fakultetsbibliotek løst ved på 1. sal at tillade gruppearbejde og ved at gøre 2. sal til et egentligt stilleområde.

Rapporten åbner for indsigt omkring rum og indretning i forbindelse med fag, studieretninger, lyd, pauser og endda kønsforskelle. Den er derfor ligeså anbefalelsesværdig at læse, som Det Humanistiske Fakultetsbibliotek er at besøge.

René Steffensen er Biblioteksdirektør på CBS Bibliotek, Copenhagen Business School.

Christian Lauenzen er Cand.scient.bibl. og trainee på Københavns Universitetsbibliotek, Det Kongelige Bibliotek, samt hovedbestyrelsesmedlem af DF.

KUBIS

Tæl til 7! Og læg selv institutbibliotekerne til:

[Det Biovidenskabelige Fakultetsbibliotek \(tidl. DVJB\)](#)

[Det Farmaceutiske Fakultetsbibliotek \(tidl. DFB\)](#)

[Det Humanistiske Fakultetsbibliotek \(KUB Syd, tidl. Det Kongelige Bibliotek – Amager\)](#)

[Det Juridiske Fakultets Bibliotek \(tidl. Juridisk Bibliotek, JURLAB mv.\)](#)

[Det Natur- og Sundhedsfakultetsbibliotek \(KUB Nord, tidl. DNLB\)](#)

[Det Samfundsvidenskabelige Fakultetsbibliotek \(KUB City, tidl. Det Kongelige Bibliotek – Fiolstræde\)](#)

[Det Teologiske Fakultetsbibliotek \(tidl. Biblioteket på Teologisk Institut\)](#)